

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
DEM. I. DOBRESCU
Primarul Municipiului București

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat. **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticei Judiciare

S U M A R

- *Cronica lunii Iunie 1932*, de E. Crstoforeanu.
- *Legea lichidării judiciare permite continuarea de comerț?*, de D. G. Maxim.
- *Drepturile funcționarului inamovibil reintegrat de justiție și ale înlocuitorului său*, de Petre Popescu.
- *Recursul penal mai poate să fie introdus și direct la Curtea de Casație?* de Jean Ralea.
- *Victor Hillard, Principii de drept internațional privat în legislațiunea pozitivă română*, recenzie, de I. Ionescu-Dolj.

JURISPRUDENȚA

- Curtea de apel București i. II. Banca Elvețiană și română cu I. I. Caro. (Faliment. Creanță ipotecară. Contestație la verificare. Dacă un creditor pe calea contestației la verificare, se poate prevala în instanța de verificare, de nulitatea ipotecii constituite după încetarea plăților. Soluție afirmativă. Art. 726, 768, 770, 772, 777 și 784 c. com.).
- Curtea de apel Buc. s. III-a. Lt.-col. Androniu I. cu Casa generală de pensiumi. (Contencios administrativ. Pensie. Invalid de război).

A apărut:

ISVOARELE DREPTULUI CIVIL ȘI COMERCIAL ROMAN ȘI TENDUIȚE ROMANEȘTI SPRE DREPTUL ITALIAN de **Andrei Rădulescu**, Consilier la Inalta Curte de Casație. Prețul 40 lei. De vânzare la „Curierul Judiciar“

A apărut: **LEGEA ELECTORALĂ**, cu ultimele modificări și semnele de pus pe listele candidaților. De vânzare la „Curierul Judiciar“. Prețul 30 lei.

CRONICA LUNII IUNIE 1932

Căderea guvernului. — **Asociația pentru apărarea ordinii juridice.** — **Conferința D-lui Istrate Micescu.** — **Modificarea legii conversiunii și lichidării judiciare.** — **Neconstituționalitatea legii Curții de Casație.** — **Alegerile Emanciparea civilă a femeii.** — **Organizarea statului în timpul domniei lui Cuza-Vodă.** — **Anteproiectul codului civil**

Luna Iunie este marcată în genere prin oboseala care cuprinde pe toți necăjiții vieții pe care soarta nu i-a cruțat de jugul muncii zilnice ca pe fericiții membrii ai sectei dulce-far-nienților.

Și de această oboseală se resimt și acei care au boxat un an pe arena politică și funcționarii care după ce au nădăjduit un an în regularizarea plății salariilor de mizerie, azi, în preajma vacanței cea aducătoare de reculegere și odihnă, se văd torturați de perspectiva unor sângeroase curbe de sacrificii și concedieri; și comercianții care după un an de paralizie comercială, intră în sezonul mort; și chiar căsniciile cele mai rebele ideei de armonie conjugală, căci după un an de conflicte armate, încheie oboseite pacte de neagresiune pe timpul verii, spre a le denunța odată cu venirea anotimpului rece, înviorător de nervi.

Despre avocați, avantgarda mizeriei naționale, ce să mai vorbim; pe când altădată în această lună își soldau activitatea de un an cu un însemnat beneficiu care le permitea să se înarmeze cu toiagul pribegiei prin țară sau în străinătate pentru a se refăcea în vederea noii activități, azi, trebuie să recurgă la privațiuni de tot felul pentru a rezista lunilor în care avocatul consumă fără a produce.

Și astfel luna Iunie, lună de oboseală generală, este sortită să se scurgă pe nesimțite, lipsită de orice evenimente importante.

Anul acesta însă, prin excepție, luna Iunie este bogată în evenimente care pe noi juriștii ne interesează în deosebi.

Astfel factorul nostru constituțional fiind foarte amator de sportul clasic al aruncării cu greutate, care în limbaj politic se numesc cărămizi, s'a dedat acestui sport chiar în prima zi a lunii, și greutatea a nimerit ținta căci guvernul a căzut lovit în plin de cărămidă.

Câtă ironie a soartei în acest eveniment!

Când acum un an ritmul nou urca triumfător și încrezător în steaua lui, dealul patriarhiei, de unde avea să reverse asupra suflării românești, binefacerile unor reforme salvatoare, nimeni nu și-ar fi închipuit că după un an, în urma unei sesiuni parlamentare, fecundă în legi menite să semneze neîncredere în sufilele tuturilor și să consacre furtul drept unic mijloc de conciliere a intereselor în conflict, cărămida buclucașe avea să întrerupă firul unei guvernări patriarhale pe care marii reformatori o credeau eternă ca un titlu de recunoștință pentru îndrăznețele concepțiuni care trebuiau să transforme din temelie toate așezămintele noastre puse pe baze prea învechite și în discordanță cu ritmul nou al vremurilor de azi.

E regretabil de sigur că exponenții îndrăznețelor concepții nu au fost lăsați să-și desăvârșească în toamnă planul de prefacere a țării și de schimbare a mentalității care ne-a călăuzit până acum în raporturile noastre reciproce. Pe viitor, trebuia să se întroneze la noi o nouă stare de lucruri: creditorul să devină debitor, angajamentul să fie considerat în limbaj economic drept o vorbă goală, sterilă; creditorul să fie instrument de tortură pentru debitorul care ocrotit de legi binevoitoare, ar fi avut facultatea să plătească dacă ar fi vrut, când ar fi vrut, cât ar fi vrut și cum ar fi vrut.

De altfel și în situațiunea de azi, câți din debitorii care se împrumută, în momentul când primesc banii, sunt animați de dorința sinceră de a-i restitui și câți din ei nu se împrumută cu intenția de a-l lăsa pe creditor păgubaș sau a-l pune pe drumurile întortochiate ale justiției, datorită legilor de protejare a relei credințe?

Dar în sfârșit, odată căzut guvernul regenerării creditului prin conversiune și lichidare judiciară, aplicând dictonul: de mortuis nihil nisi bene, să ne ocupăm puțin de aportul juriștilor în noua legislație economică.

În trecuta activitate a parlamentului au fost chemați numeroși juriști cu vază să pună pecetea talentului și capacității lor pe legile ce le-au fost încredințate lor; ne-am întristat văzând colegii noștri

părăsind în activitatea lor legislativă contactul cu realitățile juridice profesate cu atâta căldură pe altarul dreptului, spre a se avânta în sferele senine ale reformatorilor, legiferând în disprețul profesiei lor de credință juridică de atâtea ori mărturisită la bară.

Din slujitori credincioși ai dreptului, au devenit de odată economiști feroci, uitând că mizeria mondială este opera economiștilor, în mare parte.

Siliți să lepede toga împurpurată a reformatorilor, vor reintra în templul justiției, spre a oficia principiile pe care le-au repudiat un moment; și servind iarăși în sanctuarul dreptului, suntem siguri că înspăimântați de monstruoșitatea operei lor, pe viitor vor deveni cei mai neîmpăcați susținători ai ordinii juridice, revenind la convingerea că ideea de ordine juridică nu este o idee goală, așa cum au profesat într'un moment de rătăcire la tribuna unde se permite a se debita orice, fără control și fără răspundere.

Rătăcirea în care au căzut juriștii noștri de a fi colaborat la legi care au răsturnat ceea ce noi numim ordine juridică, a avut de efect trezirea unei mișcări spontane în lumea juriștilor în fața pericolului care amenință grav această ordine cu incalculabile consecințe pentru viitorul țării noastre.

Această mișcare a dus la începutul lunii, la înjghebarea unei asociațiuni pentru apărarea ordinii de drept în care găsim uniți în acelaș gând și scop suprem, pe cei mai distinși membri ai baroului, indiferent de culoarea lor politică; este coaliția celor conștienți, că fără o ordine juridică viața politică a unui stat nu poate progresa.

Salutăm cu o nespusă bucurie această mișcare și dorim să se generalizeze în toată țara; și la ea să participe pe lângă avocați în calitatea lor de propovăduitori ai ordinii de drept și magistrații în calitatea lor de păstrători ai acestei ordine, propagând prin conferințe, ideea de ordine de drept ca o necesitate absolută și indispensabilă pentru viața noastră de stat.

Și ne place a crede că toți membrii asociațiunii care s'au unit printr'un legământ de onoare de a apăra ordinea de drept, mai ales când vor urcă tribuna Camerei sau Senatului, nu vor cedă injecțiilor oportuniste ale partidelor politice din care fac parte, abdicând în mod rușinos dela comandamentele juridice pe care sunt datori să le apere și prin profesie și prin educație și prin cultură.

Dar asociațiunea pentru apărarea ordinii de drept, nu s'a oprit la înjghebarea ei, lucru care în treacăt fie zis, nu a fost tocmai atât de ușor de înfăptuit deoarece inițiatorii ei au avut de luptat cu inerția în care noi juriștii ne complacem când este vorba să luăm o atitudine într'o chestiune care interesează profesiunea noastră, mai ales că aci era

vorba de o mișcare de interes general și nu profesional.

Dar s'a pășit la realizarea programului de activitate propus de asociație și anume organizarea în primul rând a unor conferințe de propagandă și educație publică.

Astfel la 11 Iunie a avut loc la Fundația Carol prima conferință organizată sub auspiciile asociațiunii, ținută de colegul nostru d-l Istrate Micescu.

Titlul conferinței era pe cât de scurt pe atât de sugestiv: „Ordinea juridică”.

Asistența numeroasă în mare parte formată din profesioniști ai dreptului și magistrați superiori; d-l Andrei Rădulescu, consilier la Curtea de Casație, despre care putem spune că este cel dintâi care a aruncat mănuașă acelor care făuresc legi după capriciul lor, periclitând așezămintele statului nostru, căci încă de astăvară printr'o serie de conferințe ținute la radio și publicate în volum (1) a criticat sistemul nenorocit de a se legifera la noi; d-l Georoceanu, animatorul mișcării pe care a cristalizat-o într'o asociațiune; d-l Periețeanu, poetul veșnic tânăr, coleg iubit și stimat pentru frumoasele sale calități sufletești, un puternic stâlp al asociației și al cărui verb sperăm să-l auzim curând.

Despre conferință am spune multe dacă spațiul nu ne-ar împiedica.

Rareori ne-a fost dăruită o perlă juridică și literară mai strălucitoare, mai plină de vervă și viață; în timpul scurt al unei conferințe, oratorul, cu spiritul său de adânc cercetător și cugetător și punând la contribuție vasta sa erudiție, ne-a schițat evoluțiunea și transformările pe care le-a suferit în decursul vremurilor, ideea de ordine, până la concepția pe care o avem noi modernii asupra acestei idei.

Și făcând o comparație între armonia universală și ordinea de drept pe care sunt clădite statele, ajunge la concluzia că statele de ordine nu pot rezista desordinei de drept.

Ordinea care domnește în univers se reflectă în justiția lumii morale. Din îmbinarea justiției și a dreptului naște ordinea în umanitate. Justiția este constans et perpetua voluntas jus suum cuique tribuendi.

Sentimentul justului în aspectul său subiectiv echivalează cu onestitatea sufletească, iar în aspectul său obiectiv determină principiile justiției însăși.

Justiției i se opune violența, usurparea, desordinea.

Ideea de ordine eternă care este identică cu rațiunea absolută a justului, constituie însuși fundamentul dreptului. Fără această ordine, organizațiunea de stat este imposibilă.

Dar sistemul nou de a se legifera în cele mai importante domenii, în disprețul celor mai elementare principii de etică juridică, a găsit adversari ire-

ductibili chiar în cele mai conciliante spirite dispuse spre concesiuni în fața nevoilor vieții; astfel unii dintre colegii noștri care eri salutau cu entuziasm legea concordatului preventiv, azi, în fața primejdiei creată de ultimele legi, dau strigătul de alarmă, deși conversiunea și lichidarea stau alături de concordat, reprezentând doar un aspect mai avansat în evoluțiunea principiilor din care s'a inspirat legea concordatului.

Și dând alarma contra acestor legi cari constituiesc în esența lor intimă negațiunea ideii de obligațiune și drept, pe care o tratează ca pe un vestigiu al unui trecut îndepărtat, nu fac altceva decât să se pună în slujba ordinei de drept, atât de hulită până mai eri de acei care vroiau să treacă drept reprezentanți ai tendințelor reacționare în știința dreptului, pentruca azi să se erijeze în cei mai aprigi conservatori, convinși că evoluția prin salturi în domeniul dreptului este primejdioasă.

Factorii răspunzători ai noului guvern, convinsându-se și ei de efectele desastroase în ordinea morală și economică, ale legilor care în câteva articole au distrus baza pe care se înalță edificiul statului modern înăuntrul căruia se desvoltă și se rezolvă relațiunile între indivizi, au anunțat ca un punct programatic al activității lor, modificarea legii conversiunii și lichidării judiciare, pentru reinvierea creditului și deci pentru reîntronarea încrederii în suflitele tutulor, azi complect dispărută.

Natural, pentru motive de oportunitate electorală și-au exprimat în mod foarte vag acest deziderat, spre a nu se angaja într'o polemică politică cu opoziția în ajunul alegerilor; însă odată alegerile trecute, avem ferma convingere că guvernul va proceda fără întârziere la modificarea radicală a acestor legi, încadrându-le în principiile juridice care stau la baza ordinei de drept modernă.

Invectivele care se vor arunca guvernului de către susținătorii acestor legi scelerate, că procedând în acest mod, guvernul își reneagă un trecut de lupte politice, nu pot fi considerate drept ofense, ci drept o onoare, deoarece în modul acesta se va restabili ordinea juridică grav atinsă prin aceste legi, se va restaura ideea de obligațiune, redându-i-se adevărata ei valoare morală, azi înăbușită prin criza de drept deslănțuită prin legile nehibzuite din ultimul timp.

Procedând cu curaj, guvernul va avea aprobarea unanimă a tutulor oamenilor care nu și-au pierdut încă echilibrul mintal și nici facultatea de a discerne răul de bine; cât despre murmurele celor interesați, profitorii imorali ai acestor legi, factorii răspunzători nu se vor lăsa intimidați de ele; hienele vor urla în besna nopții și caravana va trece înainte.

În modul acesta aceia care vor avea temeritatea să ia cu asalt fortăreața, sfărâmând idoli puși la intrarea ei, pentru a întronă ordinea de drept în locul desordinei juridice, vor deveni pionierii mișcării

1) Publicat în editura „Curierul Judiciar”.

pe care acești idoli au provocat-o prin felul cum au înțeles să legifereze.

În legătură cu acelaș subiect, este cunoscut că întotdeauna guvernele au legiferat în legătură și sub presiunea contingentelor politice; și adesea s'au făcut legi dictate de patimă politică sau de interese particulare, punându-se însă pe frontispiciul lor drept pretext, interesul de stat. Cazurile sunt nenumărate și ce este mai grav nu rareori aceste legi au luat ființă cu violarea normelor constituționale. Ei bine, trebuie să constatăm că Înalta Curte de Casație, păstrătoarea ordinii constituționale, deformând înțelesul și sensul care trebuie dat interesului de stat, a acoperit adesea cu autoritatea sa imaculată aceste legi; consecința firească a fost încurajarea guvernanților noștri pe panta apucată.

Însă Suprema Instanță revendicându-și în serios rolul de cenzor al legilor și de arbitru suprem în interpretarea și aplicarea normelor constituționale, a declarat, de curând, neconstituțională însăși legea de organizare a Casației, într'una din dispozițiunile ei importante.

Această energică hotărâre cu care Înalta Curte s'a ridicat contra unei legi, care o privea, credem că va da de gândit guvernanților pe viitor, îndemnându-i să procedeze cu mai multă prudență în legile lor, știind că de acum înainte cât timp interesele superioare de stat nu vor fi încadrate de principiile ordinii fundamentale constituționale, se vor lovi de un veto absolut și categoric din partea Casației noastre.

Țara se pregătește de campanie electorală; nici odată nu a fost o mai formidabilă mobilizare a forțelor politice în vederea atacului general din fața urnelor. În taberile politice se ascuțesc cu febrilitate armele de luptă și se instruiesc organizațiunile.

Și lupta nu se va da pe terenul principiilor sau programelor căci în fața mizeriei care strânge în cingătoarea ei de foc întreaga omenire, programele nu au ce căuta; toată activitatea de acum înainte se va reduce la măsuri de moment în vederea preîntâmpinării nevoilor urgente; suntem condamnați la pasivitate, căci soluțiunea crizei noastre nu va veni dinăuntru, ci din afară.

Față însă de mizeria în care ne sbatem, avem dreptul să pretindem cel puțin guvernului oricare ar fi el, să înceapă opera de moralizare a vieții publice prin înfierarea cu ultimă severitate a profitorilor banilor greu adunați în visteria statului, prin pedepsirea prevaricatorilor, prin cercetarea originii averilor acumulate de foștii dregători ai țării și să practice o politică de sinceră economie bugetară, nu însă în rândurile micilor funcționari ci sus, unde se plasează clientela politică, zestrea oricărui partid de guvernământ.

Numai în aceste condițiuni cei nepăstuiți de soartă, vor suporta cu mai mult stoicism privațiunile unei

vieți de mizerii, văzând că banul lor este cruțat de risipă și pus la adăpost de mâinile care de atâta timp operează fără teamă de sancțiune în visteria țării.

Dar pentru că este vorba despre alegeri, credem că participarea femeilor la urnă va fi apreciabilă cu această ocazie, deoarece în ultimul timp s'a observat o preocupare tot mai mare a femeilor de treburile publice, luând parte activă la ele, mai ales la gospodăriile comunelor; în felul acesta vor dovedi că nu li s'au acordat în zadar drepturi politice și aceasta cel puțin în ce privește pe orașence.

În legătură cu drepturile politice acordate femeilor, să spunem câteva cuvinte în ce privește drepturile ei civile, recent recunoscute de parlamentul țării, reformă pentru care a luptat cu atâta convingere dar mai ales cu căldură, cel mai fanatic admirator al ființei de esență divină, femeia, simpaticul prieten Trancu-Iași, care din emanciparea politică și civilă a femeii, și-a făcut un crez al vieții sale.

Când parcurgem cu gândul istoria sexului slab, căci acest sex are o istorie a lui, ne dăm seama de câte efortări au trebuit să se facă pentru a se ajunge la rezultatul de azi.

În antichitate, oricât de frumoasă ar fi fost femeia, și chiar dacă era soție de rege sau coborâtore din familie regală, era desconsiderată și în tot cazul nu era ridicată la nivelul bărbatului.

Ea era o *lupa noctuabunda, viri onus et dedecus, amphora nocturna*.

Mulier familiae suae caput et finis. Iar Tiberiu nu permitea să se facă onoruri prea multe, nici împărătesei: *moderandos feminarum honores*, căci pentru Romani, o Messalina nu era mai mult decât o femina.

Cu timpul, biserica a sanctificat virginitatea maternă creind tipul ideal al Sfintei Marii sau Beatricei pentru că în acelaș timp societatea să glorifice femeia perversă, adulteră, depravată, sau s'o prostitueze ca pe Laura, care, după ce a fost emancipată de Petrarca, a fost găsită de Bocacio într'un lupanar.

Margareta din Faust reprezintă pe femeia cinstită dar nepregătită să reziste tentațiilor oferite de societate, care după ce o prostituiază o condamnă.

Femeii nu i s'a recunoscut niciodată personalitatea ei, calitățile morale ale sufletului ei, virtuțile și capacitatea civilă.

Au fost necesare efortări mari și continue pentru a o face egală soțului, cel puțin în unele privințe.

La noi, după ce i s'au dat drepturi politice, i s'a ridicat starea de incapacitate civilă, putând de acum înainte dispune liberă de averea ei parafernala.

Natural însă, va mai trece multă vreme până când soția se va folosi de această reformă fără intervenția soțului; azi este lipsită de experiența și priceperea necesară administrării averii sale; astfel încât dacă de drept ea nu mai are nevoie de consensul soțului, să fim siguri că în majoritatea cazurilor nici

un act privitor la averea femeii nu se va face fără aprobarea soțului care dacă după lege nu mai are răspunderea actelor soției sale, va exercita în fond aceeași autoritate maritală și va fi răspunzător moralmente de modul cum soția își va administra averea, deoarece femeia, propter infirmitatem sexus, nu va fi în stare să-și conducă singură afacerile, decât după o experiență îndelungată pe care o va câștiga numai alături de soț, în vieța casnică de toate zilele.

În tot cazul, deși femeia nu va face nimic fără aprobarea soțului, ca până acum, aprobăm fără rezerve emanciparea civilă căci de azi înainte va fi pregătită și educată în această direcție.

În aceste grele timpuri de frământări politice și economice, din când în când cercetătorii pe ogorul întelenit al dreptului, desbrăcându-se de oricare alte preocupări, cinstesc știința dreptului cu opere menite să îmbogățească literatura noastră juridică săracă.

Astfel, de curând a apărut o pagină din „organizarea statului român sub domnia lui Cuza-Vodă”, scrisă cu căldura unui bun român și admirator al trecutului nostru, de d-l Andrei Rădulescu, consilier la Înalta Curte de Casație și membru al Academiei Române.

Este un fragment din istoria vieții constituționale, trăit de țările unite sub domnia lui Cuza, cu detalii inedite necunoscute nouă și pline de interes.

În sfârșit, a ieșit de sub tipar prima parte a proiectului codului civil datorit străduințelor Consiliului legislativ.

Însotit de un studiu critic aprofundat și documentat, bazat pe o bogată contribuție de date doctrinare comparate, modificările sugerate de Consiliul Legislativ capătă o justificare legitimă și o explicație folositoare aceluia care se vor ocupa de acest ante-proiect.

Metoda adoptată este bună deoarece prin asemeenea studii, se pune la îndemâna celor interesați izvoarele care au servit reformei.

Punem în vederea juriștilor această operă de valoare a Consiliului Legislativ, fără a ne opri asupra ei în cadrul acestei cronice, rezervându-ne dreptul de a insista cu altă ocazie printr'un studiu analitic al proiectului.

E. CRISTOFORIANU
Avocat

LEGEA LICHIDĂRII JUDICIARE PERMITE CONTINUAREA DE COMERȚ ?

Între diferitele lacune provocate de legea lichidării judiciare a datoriilor comerciale, alcătuită în grabă, fără studii și discuțiuni convingătoare, a rămas controversată și chestiunea: dacă comercian-

ul sau industriașul, admis la lichidare, poate continua mai departe întreprinderea cumpărând mărfuri și făcând operațiuni continue zilnice în genul comerțului sau industriei supuse lichidării ?

Chestiunea a fost pusă în discuțiune în Senat de d-l Elefteriu și i s'a răspuns de ministrul justiției în sens negativ, „că operațiuni noi comerciale **nu se pot face** decât în mod cu totul excepțional, în interesul lichidării, atunci când necesitatea și interesul părților ar cere aceasta, fiind că economia acestei legi prevede lichidarea și nu continuarea comerțului”.

Această declarațiune categorică, a factorului cel mai autorizat a da adevăratul înțeles al măsurilor decretate de lege, este în dezacord, chiar îndată după promulgarea legii, cu părerea d-lui Stoianovici, președintele comisiunii legislative a Camerei deputaților, care, prin comentariul legii, spune categoric că „după art. 8 legiuitorul acordând beneficiarului la lichidare drept de a cere noi credite și a face noi operațiuni comerciale, a realizat, **sub o formă specială**, intenția sa de a permite continuarea de comerț în cadrul legii de lichidare”. În acest sens d-sa adaugă că „prin aceste noi operațiuni se pot cita: noi comenzi, procurări de mărfuri, materii prime, care ar constitui de fapt o **exercitare normală** a comerțului sau industriei”.

Negreșit că neconcordanța de păreri a acestor factori, promotorii și alcătuitoarii legii, și la un interval scurt după promulgare, provine din cauza grabei puse și a lipsei de îndemânare în redactarea textelor, căci am spus și altă dată și suntem convinși că parlamentarii și ministrul, cari ne-au înzestrat cu elaboratul lor, sunt juriști iscusiti și distinși.

Și, în adevăr, chestiunea continuării de comerț a lichidatului a fost pusă în discuțiune în mod formal, așa că nu era mai practic și mai folositor pentru toți cei căror se adresează această lege, de o aplicațiune frecventă,—deoarece vedem că zilnic cei interesați se grăbesc a cere lichidarea, cu toate că este decretată legalmente fără termen, — ca să se alcătuească o dispoziție categorică și clară, așa precum există în legea similară franceză, și să nu se silească interpretul și slujitorii dreptății, cari aplică legea, să caute a ceti printre rânduri ca să afle adevărata intențiune a legiuitorului ? Care a fost motivul ce l'a îndrituit să fugă de lumină, să introducă dispozițiuni obscure, care să dea de lucru chiar alcătuitoarii legii, forțați astfel să deducă soluțiunea, într'o chestiune importantă, ne calea deducțiunii, din expresiunile legale ambigue, și în susținerea părerii să fie nevoiți a pretinde că legea s'a pronunțat sub o formă specială, după cum susține însuși d-l Stoianovici, unul din autorii legii.

După sistemul legii franceze lichidatorul continuă administrațiunea întreprinderii cu asistența lichidatorului. Autorizarea judecătorului-comisar este necesară spre a-i permite de a continua exploatarea comerțului sau industriei pe care debitorul o exercită în momentul hotărârei. În prima întrunire a creditorilor chestiunea oportunității continuării exploatarei poate fi discutată (art. 6 al. 2).

Din examinarea dispozițiilor legii române se vede că s'a introdus un alt sistem. Legiuitorul s'a ocupat în primul loc de lichidare, de a se vinde stocul de mărfuri ale comerciantului treptat și cât mai urgent, de a încasa datoriile, spre a se plăti lunar creditorilor proporțional din sumele prinse. Și numai în mod excepțional și la necesitate bine chibzuită, să se poată alcătui noi operațiuni comerciale și procura noi credite. Această soluțiune rezultă necontestat dacă alăturăm măsurile prescrise de legiuitor în articolele 8 și 12 al. ultim din lege.

Iată argumentele ce aducem în susținerea acestei teze :

După primul text, art. 8, rezultă lămurit că în interesul lichidării, numai în mod excepțional și în cazul unui interes vădit tribunalul poate autoriza noi operațiuni comerciale și noi credite. De o continuare regulată nu poate fi vorba, căci legiuitorul nu menționează această libertate. Dacă ar fi permis-o sau ar fi subînțeleasă n'ar fi avut grija de a preciza autorizarea specială de operațiuni noi incidentale, cu obligațiuni speciale.

Această soluțiune rezultă și din al. 2 al art. 8, după care operațiunile rezultând din actele noi autorizate de tribunal sunt obligatorii masei credale și se achită cu precădere asupra celorlalte datorii. Ori, continuarea de comerț propriu zis, contrar celor ce se întâmplă când este vorba de operațiuni singulare și determinate, implică necesarmente un spor de activitate continuă, cu o contabilitate nouă zilnică și regulată, adică o a doua administrațiune a întreprinderii, alătura de operațiunile vechi de lichidare. În aceste condițiuni, dacă ar fi vorba de o reală continuare de comerț, am presupune că legiuitorul a înțeles ca ambele administrațiuni ale aceleiași firme să fie separate, căci altfel nu s'ar putea ajunge la achitarea cu precădere a obligațiilor derivând din continuarea de comerț. N'a fost aceasta intenția legiuitorului care urmărește o lichidare urgentă și nu o complicație care ar înereuia ajungerea la rezultatul dorit.

În fine, ultimul argument în sensul tezei ce susținem, îl deducem din al. 2 al art. 12 din lege din care text se vede că legiuitorul se ocupă de continuarea de comerț, într'un caz special, când este acordată de tribunal debitorilor declarați în stare de faliment și cărora li s'a acordat aceasă facultate, și

în care text nu este de loc vorba de ceea ce se află în lichidare.

Acordarea continuării de comerț nu este îngăduită în lichidare, după cum a declarat și ministrul de justiție în Senat. Controversă dacă există trebură soluționată în sensul ce l'am desvoltat.

DIMITRIE G. MAXIM

fost președinte la Curtea de apel
Avocat

Drepturile funcționarului inamovibil reintegrat de justiție și ale înlocuitorului său

Contribuțiuni la viitoarea organizare a Contenciosului Administrativ

Să admitem — în mod ipotetic — că legea Contenciosului Administrativ nu reglementează consecințele anulării actelor de înlocuire, mutare sau punere în disponibilitate a funcționarilor publici inamovibili, astfel cum face prin art. 8.

Sau : să considerăm cazurile de revocare din funcțiune, în care textul citat nu este aplicabil, din cauză că funcționarul revocat ilegal și înlocuitorul său nu au caracterul unor funcționari publici, cum s'a decis — de pildă — în privința guvernatorului Băncii Naționale.

Care ar fi — în atari cazuri — principiile de bază, după care s'ar determina situațiunea juridică, creată prin reintegrarea de către Justiție a unui funcționar revocat: A, atât în ce privește pe acesta, cât și pe înlocuitorul său: B, ambii funcționari stabili sau inamovibili? Ce drepturi redobândește A prin reintegrarea sa și ce drepturi rămân definitiv câștigate de B după admiterea acțiunii lui A?

Două sisteme s'au preconizat în doctrina și jurisprudența noastră recentă pentru rezolvarea acestor chestiuni:

Primul: B păstrează locul sau postul în care a fost numit (transferat sau înaintat) în timp ce A, reintegrat în funcțiune, primește numai salariul, păstrându-și gradul, vechimea și având dreptul de a ocupa primul loc vacant, (sau locul ce avusese dar... la prima vacanță). Acest sistem se bazează pe principiul independenței absolute dintre actul revocării și acela al numirii înlocuitorului. Este sistemul legiuitorului contenciosului administrativ din 1912, menținut de legiuitorul din 1925 și aplicat de Inalta Curte de Casație în afacerea revocării guvernatorului Băncii Naționale, d-l Burillianu.

Al doilea sistem: A e reintegrat efectiv, nu numai în funcțiune, dar și în locul din care a fost scos, deci o reintegrare completă, ca efect imediat și necesar al anulării revocării. Tot ca efect al acestei anulări și al reintegrării lui A, B redobândește situațiunea sa de drept anterioară: revine la

postul ocupat mai înainte, sau i se rezervă primul loc vacant, ori este licențiat din serviciu, dacă a fost nou numit și fără drept de stabilitate.

Acest sistem, bazat pe efectele nulității actelor juridice — ca principiu de drept comun — a fost introdus în proiectul legii contenciosului administrativ al defunctului Hamangiu și a fost aplicat de Curtea de Apel București s. IV-a în afacerea Burileanu. Este sistemul care — credem — că va fi, **că va trebui să fie** adoptat de viitorul legiuitor.

Zicem „va trebui” deoarece el este singurul sistem, care, nu numai că face posibilă, realizabilă, aplicarea principiului inamovibilității funcționarilor — după cum vom vedea mai jos — dar se încadrează în vederile și principiile Constituției însăși.

În adevăr, art. 107 al. IV din Const. prevăzând sancțiunea daunelor civile ca daune cominatorii **„până la restabilirea dreptului vătămat”**, face din această „restabilire” sau reintegrare efectivă în drepturile vătămate un principiu de ordin constituțional, în aplicarea căruia nu aduce nici o restricțiune în privința vre-unei categorii de persoane. În baza acestui principiu, oricine suferă o vătămare a drepturilor sale recunoscute de lege, prin săvârșirea unui act administrativ abuziv, poate pretinde ca autoritatea să fie obligată a-l **„restabili” a-l repune în exercitiul și folosința dreptului vătămat**. Ca consecință, un funcționar inamovibil, ilegal îndepărtat sau transferat, este în drept a cere și obține — prin efectul recunoașterii drepturilor sale vătămate — nu numai **funcțiunea**, spre a o exercita: **când și unde** se va ivi vacanță, ci și locul sau postul în care a funcționat, dreptul asupra acestui loc făcând parte integrantă **din complexul drepturilor care alcătuiesc stabilitatea sau inamovibilitatea funcționarului**. Nu poate fi socotită ca o „restabilire în dreptul vătămat” a funcționarului inamovibil, în sensul art. 107 al. IV din Const. de cât repunerea efectivă **în întreg** acest complex de drepturi.

O reintegrare parțială, cum este aceia preconizată de art. 8 din legea contenciosului administrativ, pentru funcționarii inamovibili, nu constituie o **aplicare exactă** a principiului restabilirii drepturilor vătămate, ci o **restrângere** a acestei principii constituționale, ceea ce e inadmisibil. Iată de ce credem că citatul articol, sub acest raport, suferă de viciul ne-constituționalității, și de ce spuneam mai sus, că viitorul legiuitor al Contenciosului administrativ **va trebui** să adopte sistemul reintegrării complete a funcționarului inamovibil.

S'a zis — în susținerea sistemului art. 8 — că între revocarea unui funcționar și numirea înlocuitorului său este o independență absolută sub raportul valabilității situațiilor astfel create.

Mărturisim că o atare independență absolută nu

vedem cum ar putea exista. Cum ar fi, în adevăr, posibilă o izolare desăvârșită între cele două acte: **revocarea** unei persoane și **numirea** alteia în loc, din moment ce primul act constituie cauza eficientă și necesară a celuilalt? Dacă numirea (sau transferarea) înlocuitorului s'a produs, este tocmai, pentru că ea a fost justificată sau motivată de revocarea sau mutarea celui înlocuit și de vacanța pricinuită prin acest act.

Este exact că legalitatea numirii sau înaintării înlocuitorului sub raportul condițiilor: ce personal, trebuie să îndeplinească e cu totul distinctă de valabilitatea revocării sau transferării celuilalt. Dar ce importanță poate avea această independență sau lipsă de raport în chestiunea ce ne preocupă? Ori cât ar fi de evidentă, ea nu reușește, totuși, să înlăture — și aceasta e foarte important de reținut — dreptul incontestabil al funcționarului inamovibil — ilegal revocat — de a cere și obține în justiție anularea actului revocării și ca consecință, reintegrarea sau restabilirea în situațiunea sa de drept anterioară. Or, „reintegrarea” „restabilirea” înseamnă repunerea celui reintegrat în toate drepturile sale de funcționar inamovibil, implicit acela de a funcționa în locul din care a fost scos. Reocuparea locului atrage neapărat îndepărtarea celui numit ulterior. De aci — necesitatea — din punct de vedere procedural — ca și acesta să fie introdus în cauză, pentru ca deciziunea de reintegrare să-i poată fi opozabilă.

În sistemul legii de azi introducerea în cauză a înlocuitorului nu prezintă nici un interes sau utilitate, pentru că așa zisa „reintegrare” preconizată de această lege, nefiind de cât o restabilire parțială și nerecunoscând reclamantului dreptul de a ocupa locul sau postul ce avusese, nu poate atinge întru nimic interesele înlocuitorului. Înlocuitul e **reintegrat**, dar... **în parte**, ceea ce evident constituie un non-sens. În adevăr: sau este vorba de o „reintegrare” în accepțiunea proprie a cuvântului, adică o reintregire sau redobândirea întregii situații de drept pe care funcționarul o avusese înainte și atunci trebuie să i se redea și locul sau postul din care nu putea fi dislocat ilegal, sau redobândind numai o parte din drepturi, nu mai poate fi vorba de „reintegrarea” sau „restabilirea în toate drepturile vătămate pe care același legiuitor, reproducând textul constituției o prevăzuse în art. 1 și 6.

Dar legiuitorul din 1925, inspirându-se dela cel din 1912 care însă legiferă în alte condiții de regim constituțional, se depărtează de linia trasă de Constituția nouă, punându-se în contradicție și cu el însuși.

Prin aceasta, nu numai că păcătuiește contra rațiunii și consecvenței logice, nu numai că nesocotește principiul restabilirii drepturilor vătămate

consacrat de Constituția pe care era chemat s'o aplice, dar reduce până aproape de nimicire efectele și garanțiile unui alt principiu fundamental: acela al inamovibilității funcționarilor publici, înscris în legile de organizare și — în ce privește pe judecători — chiar în Constituție.

Ce însemnătate și valoare mai poate avea, în adevăr, garanția inamovibilității — în sistemul art. 8 din actuala lege a contenciosului administrativ — când nimic nu va fi mai ușor pentru un administrator public de cât să revoace, să pună în disponibilitate sau să transfere în mod arbitrar un funcționar inamovibil, pentru a încredința locul său altuia ?

Inamovibil revocat și reintegrat (!) așteptând ivirea primei vacanțe. Promițătoare perspectivă, care face din inamovibilitate un simplu cuvânt lipsit de sens iar din pretinsul ei beneficiar ....un amovibil de cea mai pură speță, un fel de „jidov rățăciitor”.... spre locurile vacante, un salariat public fără funcțiune, o sarcină în plus pentru bugetul Administrației, care va avea de suportat nu numai plata a două salarii pentru aceiași funcțiune, dar și însemnate daune de toate felurile.

Să nu ni se vorbească de responsabilitatea bănească a administratorilor vinovați, contra cărora Autoritatea publică ar avea recurs pentru daunele plătite, căci de 20 de ani de când această cale recursorie există în legile de contencios administrativ, ea n'a făcut să treacă nici o centimă din patrimoniul administratorilor abuzivi în casele administrațiilor respective.

Dar — se va zice — funcționarul B, numit transferat sau înaintat în locul lui A, cu îndeplinirea tuturor condițiilor cerute de lege, nu a dobândit el prin aceasta oare-care drepturi asupra locului în discuțiune ?

Negreșit că da. Numai că aceste drepturi el nu le poate opune funcționarului reintegrat, din moment ce deciziunea de reintegrare a fost dată și față de el, ca introdus în cauză. B, va putea opune drepturile sale necontestate autorității publice, în caz când l'ar muta, revoacă, pune în disponibilitate sau în retragere contra legii, dar odată ce A, a fost reintegrat de justiție contradictor cu B, acesta nu se mai poate prevala de nici un drept față de cel dintâi, căruia îi revine locul sau postul ca o consecință a restabilirii în drepturile sale.

Efectul anulării actului de revocare a lui A nu se va întinde, evident, asupra drepturilor dobândite de B, de cât în măsura în care aceste drepturi ar constitui o piedică pentru reintegrarea lui A în drepturile sale.

Astfel dacă B, a fost numit în locul lui A, prin transferare, ca inamovibil, el va exercita funcțiunea lui, în locul în care a fost transferat, cu toate drepturile ce-i conferă funcțiunea și pozițiu-

nea lui. Atâta vreme cât A nu e reintegrat definitiv, drepturile lui B, ca inamovibil în locul în care a fost transferat sunt indiscutabile și nu pot fi întru nimic atinse de autoritatea administrativă. Actele și lucrările lui făcute între timp sunt perfect valabile, întrucât sunt făcute de un funcționar legal transferat. Dar odată ce A obține reintegrarea definitivă, B își redobândește și el prin efectul restabilirii situațiunii de drept anterioare postul ce-i aparține de drept în momentul transferării sale. Dacă B a fost trecut în locul lui A prin **înaintare**, el își va păstra gradul dobândit cum și dreptul de a ocupa o funcțiune și de a primi un salariu cari să fie corespunzătoare gradului, însă locul său — postul în care fusese trecut prin înaintare — revine lui A, reintegrat definitiv. Dacă înlocuitorul a fost nou numit, el va putea, după reintegrarea definitivă a lui A, să fie menținut în funcțiune încredințându-i-se alt post, sau va putea fi licențiat, dacă n'are stabilitate. Până în momentul reintegrării definitive a lui A—B, chiar dacă n'are stabilitate funcționează valabil. Din acest punct de vedere stabilitatea numirii și funcționării lui B, până la revenirea lui A, este incontestabilă și poate fi privită cu adevărat ca independentă de aceea a valabilității revocării lui A.

PETRE POPESCU

Magistrat Asistent la Curtea de Casație cu grad de Consilier la Curtea de Apel

REGURSUL PENAL MAI POATE SĂ FIE INTRODUS ȘI DIRECT LA CURTEA DE CASAȚIE ?

Legea din 29 Martie 1932

După legea Curșii de Casație din 1925, (art. 32), recursul se depune, *în general*, la *Președintele instanței de fond*.

Aceiași lege (art. 38) lasă *facultatea*, în *materie penală*, de a adresa recursul *direct la cancelaria Curșii de Casație*.

Prin noua lege din 29 Martie 1932 — care modifică legea din 1925 — adăugându-se un alineat articolului 32 vechi, prin care se spune că recursul în materie penală se depune *la greșa instanței de fond*, (art. 32 nou) naște întrebarea pusă prin titlul de mai sus:

Recursul, în materie penală, în urma ultimei modificări a legii Curșii de Casație, mai poate fi introdus și direct la Curtea de Casație?

Pentru aceasta trebuie să vedem dacă dispoziția art. 38, care acordă această facultate, a fost sau nu abrogată.

Abrogarea poate fi expresă sau tacită.

Suntem în fața unuia din aceste cazuri?

Art. 1 din noua lege enumără articolele din vechea lege pe care le înlocuiește. Art. 38, nefigurând în această enumerare, nu poate fi vorba de o abrogare expresă, rămânând a cerceta dacă nu este vorba de o abrogare tacită.

Pentru a fi abrogare tacită, trebuie să existe *incom-*

patibilitate între dispozițiile legii noi și acelea ale legii anterioare.

În cazul nostru, art. 32 alin. nou *nu contrazice întru nimic* alin. 2 al art. 38, lăsându-i sfera lui completă de aplicare.

Pentru ca art. 32 ultim să fie abrogat în mod tacit alin 2 al art. 38, ar fi trebuit ca să spună, clar, că recursul penal nu se mai poate introduce *decât* la grefa, etc. Or, este departe de a spune așa ceva.

Pentru că ultimul articol al noii legi, obligă ministerul de justiție să publice o ediție a legii care să cuprindă modificările introduse, textele ce ne interesează vor avea înfățișarea următoare:

Art. 32. — Cererea casare se face prin petițiune în scris, depusă de partea sau mandatarul ei la președintele Curții de apel a cărei decizie se atacă sau la președintele respectiv al primei instanțe.

„Tot acolo va depune recursul și ministerul public când este parte principală.

„(L. 29 Martie 1932). Recursul în materie penală se depune la grefa instanței de fond.

Art. 38. — În materie criminală corecțională și de simplă poliție, recursul în Casație se face în modul și termenii prevăzuți de codul de procedură penală.

„În orice caz, în toate aceste materii, recursurile pot fi adresate atât la instanțele de fond, cât și direct la cancelaria Curții de Casație.”

Din citirea textelor, în urma modificării introduse, nu reese *nici o contrazicere*, ele putând subsista perfect împreună.

Până la noua modificare, toate recursurile se îndreptau, în principiu, la *Președintele* instanței de fond. De acum înainte se vor introduce aci doar cele care nu sunt penale. Cele penale, care se introduceau și ele la Președinte, până acum, se vor introduce, *în principiu*, la grefa instanței de fond. *La grefă iar nu la președinte; iată singura modificare* adusă de lege, care nu contrazice cu nimic termenii art. 38 alin. 2.

Deci, recursurile penale pot fi introduse de părți, sau la grefa instanței de fond (art. 32 al. ultim) sau direct la Cancelaria Curții de Casație (art. 38 al. 2). Dacă legiuitorul ar fi înțeles că toate recursurile penale să fie depuse numai la instanța de fond, ar fi *suprimat* aliniatul dinaintea celui adăugat prin care ministerul public poate depune recursul la Președintele instanței de fond. Ministerul public depune recursul, atunci *când este parte principală* la Președintele instanței de fond (art. 32 alin. 2). Dar când nu e parte principală? Această distincție ne duce la admiterea existenței facultății din art. 38, care deci nu este abrogată, întrucât *însăși noua lege îl presupune în viaoare*.

După noua modificare, recursul penal poate fi introdus de parte, sau de ministerul public când nu este parte principală la grefa instanței de fond, sau direct la Curte; de ministerul public când este parte principală la Președintele instanței de fond, (art. 32 al. 3).

Dacă din combinarea acestor texte s'ar crede, totuși, că art. 38 alin. 2 a fost abrogat, aceasta în orice caz, juridicește, nu poate fi demonstrat. *În cel mai rău caz* ar putea plana *dubiul* asupra acestei chestiuni. Vom arăta la ce soluțiuni se poate ajunge în acest caz.

Să presupunem cazul unui recurent în penal, inculpat, care s'ar adresa cu recurs direct Curții de Casație. Ar putea Curtea să respingă recursul, pe motiv că a fost rău introdus? Evident că nu. Art. 38 nu a fost abrogat expres; el n'a fost abrogat nici tacit. În cel mai rău caz ar putea fi dubiu asupra înfînderii

art. 32, în ceea ce privește dispoziția art. 38. Curtea pe considerația că dubiul se interpretează întotdeauna în favoarea inculpatului, trebuie să primească recursul, recunoscând că bine a fost depus *direct înaintea ei*.

Dacă recusul ar fi introdus de către reclamant, întrucât s'ar tinde la agravarea situației inculpatului, recursul introdus de parte direct la cancelaria Curții, ar trebui, în baza aceluiași principiu de interpretare în favoarea inculpatului, să fie respins, recunoscând că rău a fost depus *direct înaintea ei*.

Iată, cum în caz de dubiu, s'ar putea ajunge, prin jocul regulii de drept penal de mai sus, la două soluții diferite asupra aplicării aceluiași text. Credem că, atât din punct de vedere strict juridic (condițiile de abrogare nefiind îndeplinite), cât și din punct de vedere practic, trebuie să se recunoască că alin. 2 al art. 38 n'a fost abrogat. În felul acesta, justițiabilul este în mai mare posibilitate de a ajunge la o bună judecată, dat fiind, mai ales, termenul, mult prea scurt, în care trebuie depus recursul, față de timpul material necesar îndeplinirii formelor solemne în care se fac recursul, în această materie.

JEAN RALEA

Avocat

RECENZIE

PRINCIPII DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT ÎN LEGISLAȚIUNEA POZITIVĂ ROMÂNĂ, de d-l Victor Hillard, Doctor în științe juridice, Avocat *).

Din toate ramurile dreptului, cea a dreptului internațional privat, este fără îndoială cea mai puțin precisă, pentru că e singura disciplină, care cu toate progresele idelilor de solidaritate internațională nu a ieșit cu totul din domeniul discuțiunii și controversei. Din această cauză și tratatele sunt foarte rari, materia nefiind cultivată de cât de acei juriști pasionați pentru știință și cu înclinațiuni către filozofie. Față de celelalte ramuri, se poate considera că ea reprezintă partea aristocratică a dreptului.

În literatura juridică română nu posedăm un tratat complet, ci numai studii răslețe asupra unor părți din materie. Această lipsă era și mai mult simțită de juriștii noștri cu cât în timpul din urmă, se poate spune că o adevărată evoluțiune s'a petrecut cu această disciplină prin numeroasele convențiuni internaționale ce au intervenit și cari se găseau încadrate în publicațiuni utilizabile.

Sub titlul de mai sus, d-l V. Hillard, doctor în științe juridice și avocat din București, cunoscut lumii juridice și prin alte scrieri în această materie **) a complectat golul din literatura noastră, dând la lumină un volum de peste 300 pagini, în care a tratat cu multă sistemă aproape tot problema acestei aristocratice materii. Autorul împarte materia în următoarele capitole :

Naționalitatea, Extraneitatea, Conflictul legilor, Conflictele

*) În depozit la „biblioteca Curierul Judiciar” și la toate celelalte librării din țară. Prețul 250 lei.

**) De același autor: 1) Tendința realistă în doctrină, personalitatea juridică (1925); 2) Glosa juridică la problema minorităților etnice în Statul român (1926); 3) Chestia optanților (1927); 4) Un aspect al situației persoanelor juridice în dreptul internațional privat (1928); 5) Moografia juridică asupra teoriei eredității aparente; 6) Pe marginea legii persoanelor juridice 1929, plus și alte studii și articole publicate în revistele de drept.

interprovinciale și Execuator-ul, capitole cari după cum se văd corespund principalelor probleme ale acestei discipline.

1) **Naționalitatea.** După ce arată sensul juridic al noțiunii naționalității, față cu acelea ale cetățeniei și națiunii, definește naționalitatea ca o constituțiune quasi-voluntară, rezultând din mecanica forțelor sociale și istorice ale mediului, care impune individului supunere către stat, și statului protecțiune pentru individ.

Asupra chestiunii locului pe care îl ocupă materia naționalității în știința dreptului, autorul se realizează păreri că aparține dreptului public, contrar doctrinei Institutului american de drept internațional, care o consideră că aparține dreptului civil.

Cele patru moduri de dobândire a naționalității: filiațiunea, căsătoria, naturalizarea și cesiune de teritoriu sunt expuse paralel cu examenul critic al modului cum sunt interpretate de jurisprudența română și streină, precum și în comparațiune cu principiile legii române pentru dobândirea și pierderea naționalității române din 24 Februarie 1924 și ale celei franceze din 10 August 1927.

Se găsesc astfel tratate și problema influenței legitimizei asupra naționalității, a naționalității copilului natural, a copilului natural recunoscut, etc. etc.

Efectele căsătoriei și ale desfacerei căsătoriei asupra naționalității sunt de asemenea expuse, remarcând lacuna legii române din 1924, în privința lipsei unei modalități pentru redobândirea în timpul căsătoriei a naționalității de origină a româncei devenită streină prin căsătorie, astfel cum prevede legea franceză din 1927 pentru francezi.

Trecând la materia naturalizării, după ce arată cum constituțiunea română din 1923, a schimbat sistemul, din **legislativ**, cum exista mai înainte, în **administrativ**, luând din atribuțiunile puterii legislative dreptul de a acorda naturalizarea și trecându-l Consiliului de Miniștri, cari o acordă pe baza lucrărilor întocmite de o comisiune de înalți magistrați, enumără legile cari permiteau **dubla naționalitate** și indică soluțiunea convențiunii întocmită de Conferința din Aprilie 1930, pentru codificarea progresivă a dreptului internațional, asupra acestei chestiuni, spre a înlesni astfel concilierea de interese opuse, sub raportul naționalității, către Statele de emigrațiune și imigrațiune, reglementând **permisul de expatriere**.

Technica naturalizării, efectele naturalizării, pierderea naționalității, sunt sub-titluri, cărora autorul le dă aceiași atențiune, arătând pentru fiecare tendințele dominante ale doctrinei, care reclamă o codificare internațională.

Asupra **cesiunii de teritoriu**, d-l Hillard nu admite doctrina „**naturalizării colective**” profesată de Fauchille și alții, ca necorespunzând realităților juridice românești, ci după d-sa cesiunea constituie un fenomen de substituiri a suveranității, cari obligă Statul cesionar al teritoriului să continue funcțiunile juridico-sociale ale statului cedent, deplasându-se astfel axa obligațiilor de naționalitate dela un Stat la alt Stat.

Cu această ocaziune autorul examinează jurisprudența română asupra cesiunii de teritoriu și semnalează arbitrarul sistemelor create de tratatele internaționale pentru diferitele state succenoare ale imperiului austro-ungar și multiplele convențiuni încheiate relative la această problemă.

În legătură cu aceste probleme autorul se ocupă și de dispozițiunile din legea română referitoare la constatarea naționalității române în provinciile alpine și de procedura acestei constatări, semnalând unele inconveniente ale legii. În special se ocupă de cazul celor omiși din liste și de încercările nereușite făcute prin unele proiecte de legi, cu scopul înlăturării acelor inconveniente.

Convențiunea internațională asupra naționalității, semnată la Haga la 12 Aprilie 1930, e publicată în întregime.

În ultima parte a acestei materii d-l Hillard, se ocupă și de **naționalitatea persoanelor juridice**, în dreptul internațional privat, și constată insuficiența criteriilor sau determinantele doctrine de naționalitate a acestor subiecte colective de drepturi.

Căutând a stabili care determinant este mai apropiat naturii speciale a funcțiilor patrimoniale al acestor persoane, ajunge la concluzia că numai în direcțiunea protecțiunii legale a acestor persoane și a destinațiunii prestațiilor lor patrimoniale (fiscale) ale acestora, se poate găsi un criteriu obiectiv bazat pe realitate juridică pentru determinarea naționalității lor. Cu alți termeni persoana juridică va avea naționalitatea statului care-i proteje juridicește persoana.

2) **Extraneitatea.** Sub acest capitol autorul se ocupă de situațiunea juridică a străinilor în România sau cu alți termeni de ospitalitatea română față de streini.

Autorul spre a preciza această situațiune în dreptul actual, examinează dreptul de expulzare, de extrădare, dreptul la muncă, dreptul de proprietate al streinilor, între cari și cel intelectual, dreptul de judecată, etc. etc.

În materia extradițiunii după ce face distincțiunea între **oportunitatea** extrădării, care constituie un act discreționar al guvernului și între **cercetarea legalității extinderii**, care constituie după autor, un act de jurisdicțiune al puterii judecătorești, declară că nu este de acord cu jurisprudența Inaltei Curți de Casație, cu privire la mandatul de arestare, susținând că cercetarea legalității arestării revine puterii judecătorești.

Autorul consacră câte-va pagini chestiunii **regimului preferențial**, ce s'a propus în timpul din urmă a se acorda streinilor în țările mici, în care regimul juridic și poate și cel politic, nu se bucură de prea multă stabilitate.

În fine, autorul, cercetând problema dreptului românului de a acționa pe un strein domiciliat în străinătate în fața tribunalelor române, arată că textele art. 13 și 14 din C. civil cari consacrau acest drept prin art. 56 din lege pentru dobândirea naționalității române au fost abrogate făcând astfel să dispară suspiciunea ce cu drept cuvânt se aruncă jurisdicțiunilor streine și încă în mod gratuit, adăogăm noi, pentru că acele texte nu serveau la nimic, fiindcă sentințele obținute în aceste condițiuni nu se putea executa în streinătate.

3) **Conflictul legilor.** Conflictul legilor constituie, fără îndoială, materia cea mai importantă și delicată din disciplina dreptului internațional. Sunt chiar autori cari susțin că conflictul legilor, formează întreaga materie a dreptului internațional privat.

D-l Hillard examinând această problemă, care rezultă din tendința statelor de a revendica concomitent, guvernarea legală a acelorași interese” parcurge întreaga istorie a dreptului internațional privat, etc. expunând vechile doctrine ale școlii franceze și olandeze, reprezentate prin Bartole, Dumoulin, d'Argentré, Jean Voet, etc. pentru a ajunge la doctrinele moderne a lui Mancini, Savigny, Pillet, etc.

Autorul după ce constată lipsa unor texte, atât în codul francez cât și în cel român, care să stabilească un sistem în rezolvirea conflictelor de legi în civil, arată cum în ambele țări s'a născut controversă asupra adoptării sau neadoptării doctrinei statutare.

D-l Hillard socotește — întemeiat pe doctrină și jurisprudență — că există argumente preemtorii în favoarea tezei că codul civil român a adoptat teoria statutară, accentuând însă că soluțiunile dreptului român asupra conflictelor trebuie să difere de unele din soluțiunile jurisprudenței franceze, pentru că codul nostru conține textul art. 1912, care nu are corespondent în Codul francez.

Înainte de a examina diferitele probleme de conflicte în materia căsătoriei, filiațiunii, etc. autorul se ocupă de chestiunea determinării legii cari poate să formeze statutul per-

sonal: „legea domiciliului” sau „legea națională”, apoi expune „teoria retrimeterii” și cea a „calificațiilor”, ambele în strânsă legătură cu aplicarea legii streine în România sau a legii române în străinătate.

Exprimă de asemenea și doctrina nouă care în caz de conflict recomandă preferința acelei legi, care are o funcțiune mai imperativă din punct de vedere social.

În fine, autorul se ocupă și de problema dacă violarea legii străine poate constitui o **cestiune de drept**, și în ce cazuri.

Examinează apoi conflictele de legi referitoare la căsătorie, divorț, filiațiune, puterea părintească, interdicțiune, incapacitatea falitului, succesiune, etc.

În materia succesiunii se raliază la doctrină după care dispozițiunile cari privesc capacitatea sau incapacitatea de a succede a eredului cad în domeniul statutului real și depind de legea situațiunii imobilelor (*lex rei sitae*), invocând în sprijinul acestei doctrine și o jurisprudență a Curței de Apel secția I-a București din 20 Mai 1915, dată sub prezidenția distinsului magistrat d-l Oscar Nicolescu, și semnată de un complet din care am avut cinstea a face parte la acea epocă.

Ceace ne pare esențial și de remarcat, în această parte a lucrării a d-lui Hillard, este faptul că asupra tuturor acestor delicate probleme, arată starea jurisprudenței române și le pune în legătură cu noile convențiuni internaționale pe care țara noastră le-a încheiat cu diferite state, cum e aceea încheiată în 1926 cu Cehoslovacia.

După această convențiune autorul spune că: „**reprezintă unul din documentele juridice moderne de real progres internațional** (1).

În partea finală a acestui capitol d-l Hillard se ocupă și de efectele extraterritoriale ale **drepturilor câștigate**. Autorul stabilește cele două stări de elemente cari trebuie verificate de instanțele judecătorești: **competința** legii sub imperiul căreia s'a născut dreptul supus exportățiunii și **eficienței** dreptului în țara de importățiune.

„Odată stabilit — spune d-l Hillard — că legea streină care a regulat formarea fondului unui drept, avea o **competință** normală și compatibilă cu sistemul nostru de drept, urmează că efectele dreptului născut în străinătate să se supună aceluiaș regim juridic local ca și drepturile naționale pentru a putea fi opozabile terților”.

Proiectul codului american de drept internațional elaborat la Havana în 1928, consacră în mod expres în art. 8 efectele extraterritoriale ale drepturilor câștigate.

O altă materie de care se ocupă autorul e aceea relativă la stabilirea **legilor de ordine publică**, din punct de vedere al dreptului internațional. Autorul adoptă doctrina după cari: legile din domeniul ordinii publice se disting de legile din domeniul ordinii private, prin aceea că neaplicarea lor generalizată, duce la dezorganizarea unei funcțiuni juridice aflate în seama societății (pag. 234).

În sprijinul teorii adoptate invoacă și jurisprudența Curței noastre de Casație s. III-a din 1929, prin care s'a hotărât că legea sovietică asupra socializării proprietății private în Rusia nu-si poate găsi aplicațiune la noi pentru bunurile aflate pe teritoriul nostru și aparținând rușilor din Rusia sovietică, de oarece o asemenea lege e în contradicție cu ordinea noastră socială.

Tot în legătură cu conflictul legilor, autorul se ocupă și de **teoria autonomiei de voință** a părților, ele putând prin voința lor să atenueze conflictele de legi.

1) Aprecierea autorului ne-a făcut, deosebită plăcere, pentru că am avut onoarea a prezida aci la București lucrările de încheierea acestei convențiuni. Meritul revine întreg delegațiunii Cehoslovace, care în frunte cu d-l Dr. Spira, era compusă din persoane foarte competente.

4) **Conflictele interprovinciale**. În materia conflictelor de legi provinciale, d-l Hillard adoptă părerea că se aplică principiile dreptului internațional privat, cu deosebire că în locul noțiunii de naționalitate din dreptul internațional privat, se substituie noțiunea domiciliului permanent, și dispăre cestiunea conflictului de legi sub raportul ordinii publice. Autorul împărtășește părerea după care dreptul interprovincial e considerat ca o disciplină destinată de dreptul internațional privat.

5) **Execuatur**. Execuaturul este ultima parte a volumului d-lui Hillard.

Este o materie de frecventă aplicațiune în practica judiciară. Și asupra acestei materii autorul expune nu numai doctrina generală, dar indică și diferitele convențiuni internaționale pe care țara noastră le-a semnat cu diferite state cum e aceea din 17 Iulie 1905 dela Haga, aceea cu Bulgaria din 1925, aceea cu Austria din 1926, cu Cehoslovacia din 1926, etc. etc.

* * *

Am ținut să dăm un palid rezumat al fiecărui capitol spre a dovedi că afirmațiunea ce am făcut că autorul a tratat cu sistemă materia nu este de complezență.

Mai mult, pentru a fi drept, trebuie să adaug că lucrarea este și o lucrare serioasă și scrisă cu multă competență.

Documentarea cu doctrina cea mai recentă, cu jurisprudențe vechi și noi, la fiecare cestiune, e o dovadă că volumul e fructul unei munci întinse și a unor preocupări continue de mai mulți ani.

Astfel cum e scrisă această lucrare ne credem autorizați a afirma despre ea, că încadrează dreptul român în dreptul internațional privat. Aceste considerațiuni mă determină să spun că lucrări de acest gen nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui jurist.

I. IONESCU-DOLJ

Membru corespondent al Academiei Române
Președinte la Consiliul Legislativ

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI S. II-a

Audiența dela 25 Mai 1932

Președinția D-lui I. DOBRESCU Consilier

Banca Elvețiană și Română cu J. J. Caro.

Deciziune Comercială No. 183

Faliment. Creanță ipotecară. Verificare la masa falimentului. Contestatie la verificare. Dacă de nulitatea — față cu masa credală — a ipotecii constituite după data încetării plăților, se poate prevala, în instanța de verificare, un creditor pe calea contestației la verificare. Soluțiune afirmativă. Art. 726, 768, 770, 772, 777 și 784 cod. com.

1. În sistemul codului comercial român, sunt obligati la verificare și creditorii privilegiați și ipotecari, întrucât art. 768 cod. com. obligă la verificare fără distincție, pe toți creditorii falitului.

2. Prin efectul sentinței declarative de faliment, drepturile individuale ale creditorilor încetează. O excepție dela această regulă generală este dreptul de contestatie la verificare, ne care legea, prin art. 772, îl recunoaște în mod individual oricărui creditor, în instanța de verificare, în scopul unui control mai riguros al creanțelor prezentate la verificare.

3. În exercitarea acestui drept propriu și nelimitat, creditorii se pot prevala și de excepțiunile proprii masei credale. În primul rând pentru că, în acest chip, controlul creanțelor prezentate la verificare este

mai deplin. În al doilea rând, pentru că de rezultatul exercițiului acestui drept, profită masa credală, nu nu creditorul în mod exclusiv.

4. *Creditorii, în cazul când creanța contestată e o creanță ipotecară, își pot bază dar contestația și pe nulitatea garanției reale a ipotecei, constituite după încetarea plăților pe care legea, prin art. 726, o stabilește în favoarea masei credale, ei, făcând acest lucru, nu în acțiunea revocatorie falimentară, care aparține în mod exclusiv Sindicului, ci în instanța de verificare, în contestațiile, pe cari sunt îndrituiți să le facă pe baza unui drept propriu și nemitat, ce lege prin excepție, li-l recunoaște.*

Curtea,

Asupra apelului făcut de Banca Elvețiană și Română, societate anonimă din București, str. Smârdan No. 9, în contra sentinței comerciale no. 2352, din 8 Decembrie 1930, a Tribunalului Ilfov, secția I comercială, dată în contestațiile la verificarea creanțelor înscrise la masa falimentului Herman Flitman.

Având în vedere contractul de împrumut garantat cu ipotecă, autentificat de Tribunalul de Notariat Ilfov la no. 5647, din 1 Martie 1929, prin care Henman Flitman, pe de o parte recunoaște că la diferite epoci s'a împrumutat dela Societatea anonimă Creditul Extern, cu diverse sume de bani, cari în total fac 1.500.000 lei, iar pe de altă parte declară că pentru garantarea plății acestei sume, la termenele de 1 Martie 1952, 1 Septembrie 1952 și 1 Martie 1953, a dobânzei de 12 la sută și a sumei de 20.000 lei, fixată ca onorar de avocat, pentru caz de executare constituie creditoarei, ipotecă asupra imobilului său din București str. Olteni no. 76, construit cu banii împrumutați.

Având în vedere și actul autentificat de Tribunalul de Notariat Ilfov la no. 33188 din 1929, prin care Creditul Extern, la data de 7 Noembrie 1929, cesează sus zisa creanță ipotecară, Inginerului Mathias Wechsler, cum și sentința no. 605 din 1930 a Tribunalului Ilfov, secția I com., prin care la data de 5 Aprilie 1930, debitorul Herman Flitman este declarat în stare de faliment.

Având în vedere că întemeiat pe toate aceste acte, cesionarul M. Wechsler declară creanța cumpărată, la grefa Sindicatului și cere verificarea și înscrierea lui la masa falimentului, ca creditor ipotecar, cu suma de 1.500.000 lei capital, cu dobânzile de 12 la sută, dela 1 Martie 1929, până la achitare și cu suma de 20.000 lei, onorarul de avocat convenit pentru caz de executare.

Având în vedere că la această verificare și înscriere, au făcut contestație, potrivit art. 772 cod. comercial, Inginerul Gh. Judescu, H. Herscovici și Soc. D. Loebel și J. Cremnitzer, în calitate de creditori, cu cereri de verificare și înscriere la masa falimentului, susținând că Inginerul Wechsler nu poate fi verificat și înscris decât ca creditor chirografar, deoarece, potrivit art. 726 No. 4, cod. comercial, garanția reală a ipotecei este nulă față cu masa credală, întru cât a fost constituită, pentru o creanță anterioară, după data încetării plăților, fixată prin sentința declarativă de faliment, la 21 Ianuarie 1929.

Având în vedere că după introducerea cererii de verificare, și înainte de judecarea contestațiilor, Inginerul Mathias Wechsler, cu actul autentificat de Tribunalul de Notariat Ilfov la No. 18718 din 1930, cesează creanța cumpărată, apelantei Banca Elvețiană și Română.

Având în vedere că Tribunalul falimentar văzând că cesionara Banca Elvețiană și Română nu se prezintă spre a susține cererea de verificare și nu are depus la dosar actul de ipotecă în original, prin sentința no. 2352 din 1930, ata-

cată azi cu apel, a admis contestațiile și a respins cererea de verificare și înscriere, făcută de Ing. M. Wechsler.

Având în vedere că apelul făcut de Banca Elvețiană și Română în contra sus zisei sentințe, e susținut de J. J. Caro, din Berlin, căruia Banca Elvețiană, între timp, cu actul autentificat de Tribunalul de Notariat Ilfov la no. 33990 din 1931, îi cesează creanța.

Având în vedere că acesta, la obiecțiunea creditorilor contestatori, formulată și în apel, că garanția reală a ipotecei e nulă întrucât a fost constituită după data încetării plăților, și că dar verificarea și înscrierea nu se poate face decât cu titlu de creditor chirografar, răspunde că nulitatea în chestiune nu poate fi dedusă pe cale de contestație la verificare, ci numai pe calea principală a acțiunii revocatorii falimentare și că de o asemenea nulitate nu se poate prevala decât judecătorul sindic, reprezentantul legal al masei credale, în favoarea căreia, în mod exclusiv, legea a creat nulitatea.

Având în vedere că art. 768 cod. com. prevede că sunt obligați la declarațiunea și verificarea creanțelor „creditorii falitului”; că din moment ce acest text de lege nu face distincțiune între creditorii chirografari și creditorii privilegiați și ipotecari și odată ce întrebunțează cuvintele „creditorii falitului”, cari nu permit vreo excepțiune, urmează că în sistemul codului comercial român, sunt obligați la declarațiune și verificare, și creditorii cu garanții reale: gagiști, ipotecari, și privilegiați; că de altfel acest lucru rezultă și din art. 770 cod. comercial, care prevede că în declarațiunea creanțelor, creditorii, printre altele, trebuie să arate „drepturile lor de privilegiu, de gaj, sau de ipotecă” cum și din art. 777 și 786 cod. comercial, cari vorbesc de „creditorii” cărora nu li se contestă decât „privilegiul” sau „ipoteca” și de „creditorii ipotecari sau privilegiați”, cu creanțe verificate la masa falimentului, ceea ce implică obligațiunea pentru acești creditori de a-și declara și verifica creanțele.

Având în vedere că e în deosebire cunoscut că prin efectul sentinței declarative de faliment, drepturile individuale ale creditorilor încetează, ele, în vederea realizării principiului egalității de tratament, între creditori, fiind transferate masei creditorilor care le exercită prin judecătorul sindic, reprezentantul ei legal.

Că însă, dela această regulă generală, legea, pentru diverse considerațiuni, a făcut oarecari excepțiuni, recunoscând, de exemplu, creditorilor, dreptul individual de a ataca cu apel sau opoziție sent. declarativă de faliment; dreptul individual de a face contestație în contra sentinței de fixarea datei încetării plăților; dreptul individual de a face declarațiunea creanțelor, dreptul individual de a contesta pe ceilalți creditori, în instanța de verificare a creanțelor; că, în ce privește acest ultim drept, singurul care interesează în speță, el e recunoscut și de art. 772 cod. com. care după ce arată că judecătorul sindic procede, în asistența grefierului, la verificarea creanțelor, spune că falitul și „ori care din creditori” se poate opune la admiterea creanțelor.

Având în vedere că acest drept individual de contestație a fost recunoscut creditorilor cu scopul ca la masa falimentului, să nu se înscrie decât creanțe „adevărate și reale”; că pentru realizarea acestui scop, legiuitorul, pe lângă pedeapsa instituită pentru creditorii cari în cererile de verificare ar face afințațiuni mincinoase, cu privire la creanțele declarate, a mai prevăzut și dreptul de control al creditorilor, pe calea aceasta a contestațiilor individuale la verificare, întrucât în acest drept, a văzut mijlocul cel mai eficace de înlăturarea fraudei, creditorii fiind cei mai interesați de a nu lăsa să se strecoare printre ei, la împărțeala activului, persoane cu creanțe nereale și mincinoase.

Având în vedere că dacă la verificarea creanțelor sunt

obligăți și creditorii ipotecari și privilegiați, și dacă scopul dreptului de contestație la verificare, recunoscut în mod individual oricărui din creditori, a fost controlul creanțelor celorlalți creditori, urmează în mod logic că acest drept de contestație poate să poarte și asupra ipotecei ori privilegiului cu care creanța declarată e garantată, căci, falimentul încorporând în masa activului și bunurile ipotecare ori supuse privilegiului, numai în acest mod controlul creditorilor este complet și scopul legii este atins; că de altfel, acest drept al creditorilor de a contesta și ipotecile și privilegiile celorlalți creditori, rezultă și din art. 777, 784 și 482 cod. comercial, cari toate vorbesc de contestații asupra privilegiilor și ipotecilor.

Având în vedere că în exercitarea acestui drept propriu de contestație la verificare, creditorii se pot prevala de ori ce fel de excepțiuni, fiindcă legea, atunci când recunoaște acest drept, nu-i aduce nici o limitățiune; că de altfel era natural ca legea să nu aducă sus zisului drept nici o limitare, întrucât orice limitare ar fi fost o restrângere a controlului realității creanțelor prezentate la verificare, care stă la baza acestui drept; că așa fiind, creditorul în exercițiul acestui drept propriu, se poate prevala nu numai de excepțiile personale lui, dar și de excepțiile personale altui creditor, cum și de excepțiile proprii masei credale; că dovadă despre aceasta, e nu numai rațiunea dreptului în chestiune, dar și împrejurarea că judecata, născută din exercițiul acestui drept, profită masei credale, nu creditorului în mod exclusiv.

Având în vedere că din moment ce printre cazurile de nulitate a ipotecilor, legea, prin art. 726 cod. comercial, stabilește, printr'o presumpție de fraudă și cazul de nulitate — față de masa credală — a ipotecilor constituite după data încetării plăților și odată ce, după cum s'a arătat, creditorii, în instanța de verificare firește, se pot prevala în exercitarea dreptului propriu de control ce legea în mod nelimitat li-l recunoaște, de orice cauze de nulitate a creanțelor prezentate la verificare, urmează că sus zisa nulitate, bazată pe o presumpție de fraudă, poate fi invocată în instanța de verificare de oricare din creditori.

Că faptul că acțiunea revocatorie falimentară, prin care nulitatea în chestiune poate fi dedusă în justiție, aparține în mod exclusiv sindicului, este fără vreo consecință în cauză, deoarece dreptul pentru creditori de a se prevala de sus zisa nulitate, n'a fost recunoscut într'o asemenea acțiune, ci în instanța de verificare, în contestațiile pe cari creditorii sunt îndrituiți să le facă, pe baza unui drept propriu și nelimitat.

Că deci, în speță, susținerea apelantului, cum că o asemenea nulitate n'ar putea fi dedusă în instanța de verificare și n'ar putea fi invocată în această instanță decât de judecătorul sindic, este neîntemeiată și se înlătură.

Având în vedere că în fond, fiind netăgăduit că ipoteca a fost constituită după data încetării plăților, pentru o creanță anterioară, apelantul, spre a înlătură presumpția de fraudă ce art. 726 cod. comercial o stabilește, nu atât din pricina necontextualității creanței cu garanția, cât din cauza datei la care garanția a fost acordată, a cerut proba cu martori spre a dovedi buna credință a Societății Creditul Extern, autoarea sa, și faptul că sumele au fost date de aceasta pentru construirea casei ipotecate.

Având în vedere că art. 726 presupune nule ipotecile constituite după data încetării plăților; că în stabilirea acestei nulități, legea nu impune judecătorului sindic — titularul acțiunii — nici o dovadă, întrucât faptul că ipotecile sunt acte anormale în viața unui comerciant, și împrejurarea că ele au fost constituite după data încetării plăților, indică fraudă, adică intențiunea terțiului de a-și crea o îndebită preferință în dauna celorlalți creditori; că însă legea, prin

textul aceluiaș articol, îngăduie terțiului dreptul de a dovedi contrariul, adică dreptul de a dovedi că n'a cunoscut starea de încetare de plăți a falitului și că, prin luarea ipotecei, n'a avut intenția de a fraudă pe ceilalți creditori; că dar, după toate acestea, principial, dovada cu martori cerută de apelant e admisibilă.

Considerând însă că apelantul nu precizează faptele și împrejurările din cari ar rezultă că autoarea lui n'a cunoscut încetarea plăților și n'a avut intenția de a fraudă; că o asemenea precizare era absolut necesară, fiindcă martorii pot cunoaște fapte și împrejurări, nu stări interne sufletești; că de aceea proba cu martori cerută de apelant nu poate fi încuviințată.

Având în vedere că faptul, chiar dovedit de ar fi, că falitul, cu banii împrumutați, ar fi clădit casa ipotecată, nu justifică constituirea ipotecei după încetarea plăților, mai ales când legea prevede alte mijloace de asigurarea sumelor împrumutate în vedea clădirii de imobile (art. 1737 no. 5 și 4); că așa fiind, proba cu martori cerută de apelant, pentru dovedirea acestui ultim fapt, este inutilă și se respinge.

Având în vedere că nedovedindu-se contrariul, presumpțiunea de nulitatea ipotecei, stabilită de art. 726, rămâne în picioare; că la această presumpțiune se mai adaugă și faptul, care de asemenea indică fraudă, că ipoteca a fost constituită, la o dată când falitul era în încetare de plăți, pentru garantarea unei creanțe chirografare anterioare.

Că așa fiind, câtă a se conchide că ipoteca constituită de falit, societății Creditul Extern, este nulă.

Având în vedere că față de cele ce preced și dat fiind că, și judecătorul sindic, și creditorii contestatori, au recunoscut creanța din act ca o creanță chirografară, apelul în contra sentinței, prin care cererea de verificare a fost pe de a întregul respinsă, este întemeiat în parte și câtă a fi admis, dispunând înscrierea apelantului la masa falimentului, ca creditor chirografar, cu capitalul de 1.500.000 lei, cu dobânda de 12 la sută dela data actului până la declararea falimentului și cu 20.000 lei onorariul de avocat.

Pentru toate aceste motive redactate de d-l Consilier Coman Negoescu, admite în parte apelul.

(ss) I. Dobrescu, C. Negoescu, Al. Gânțoiu.

Grefier (ss) I. M. Dumitrescu.

CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI S. III-a

Audiența dela 16 Martie 1932

Președenția D lui I STĂNESCU-BUZĂU, Consilier

Lt. Col. Andoniu Ion cu Casa Generală de Pensiuni

Decizia No. 88

Contencios administrativ. Pensie. Ofiter invalid de război înscris la pensie pe data de 1 Mai 1918 cu solda gradului de căpitan ce avea, pentru infirmitate incurabilă căpătată în timpul și din cauza războiului. Pus în retragere, a primit pensia până la 1 Mai 1921, când fiind reintegrat în cadrele armatei, a încetat plata pensiei. În anul 1930 s'a prezentat la Comisia de revizuire și a fost clasat cu un procent de 40 la sută, cuvenindu-i-se dela 1 Ianuarie 1930 pensie, scumpete și infirmitate, total lei 10.795. La 19 Ianuarie 1931, cerere făcută la Cassa generală de pensiuni spre a i se plăti pensia ca invalid dela data de 1 Mai 1921. Respingere. Cerere în contencios. Admitere în parte.

În conformitate cu art. 31 din legea dela 2 Septembrie 1920, ofiterii invalizi din cauza infirmităților dobândite în războiul pentru întregirea neamului, vor putea fi întrebuințați în orice serviciu al armatei, sau

diferitelor autorități publice cu preferință, potrivit aptitudinilor lor, putând primi salariul sau retribuțiunea, independent de pensie; iar legea I.O.V. menține aceste dispozițiuni de favoare pentru invalizii de război.

Prin urmare, în drept, acțiunea reclamantului este întemeiată. În vedere însă să, după disp. art. 71 din legea generală de pensii și art. 116 din Regulament, pensiunile rămase neincasate în timp de un an se perimă și se șterg din registre, și că ele se vor înscrie din nou după cererea celor în drept și plata se va face numai cu începere de la data înscrierii fără să se mai poată reclama plata pentru tot timpul cât a trecut până la această dată, în speță reclamantul nefăcând cerere de înscriere din nou la pensiuine decât după zece ani, aproape dela reintegrarea sa în cadrele armatei și anume la 19 Ianuarie 1931, pensia ce ce i s'ar fi convenit să i se plătească, dela 1 Mai 1921, până la Ianuarie 1931, când a făcut cererea în contencios, este perimată și nu i se mai poate plăti.

Curtea,

Asupra acțiunii întentate, conform legii contenciosului administrativ, de către locot.-colonel Androniu Ioan, cu domiciliul ales în București, str. Visarion No. 28, la d-l avocat D. Rădulescu, prin petiția înreg. la No. 2610 din 27 Februarie 1931, în contra Casei Generale de pensii, și prin care a cerut ca aceasta să fie obligată, potrivit legii pensiilor din 2 Septembrie 1920 și legii I.O.V. din 1927, a-i plăti pensiuinea convenită ca invalid de război, cu începere dela data reprimirii sale în serviciul armatei și anume 1 Mai 1921.

Având în vedere că din desbaterile și actele aflate atât în dosarul Curții cu no. 444 din 1931, cât și ale Casei generale de pensii, înaintat în acest scop, se constată următoarele:

Reclamantul locot.-colonel Androniu Ioan a fost înscris la pensie pe data de 1 Mai 1918, cu solda gradului de căpitan ce avea, pentru infirmitățile incurabile căpătate în timpul și din cauza războiului, fiind pus în retragere, conform art. 26 din legea asupra poziției ofițerilor.

A primit dela administrația financiară lași pensia ce i s'a recunoscut până la 1 Mai 1921.

Dela această dată i s'a încetat plata pensiei, întrucât a fost reintegrat în cadrele armatei, repartizat în serviciu la comandamentul teritorial al corpului 4 armată. În anul 1930 s'a prezentat la Comisiunea de revizuire instituită conform jurnalului consiliului de miniștri cu no. 2545 din 1929 și a fost clasat cu un procent de 40 la sută convenindu-i-se dela 1 Ianuarie 1930, pensie, scumpete și infirmitate, în total 10.795 lei.

În urmă, reclamantul a făcut cerere la Casa generală de pensii, prin petiția înreg. la no. 4212, din 19 Ianuarie 1931, spre a i se plăti pensia de invalid, potrivit art. 51 din legea de pensii din 2 Septembrie, 1920 și art. 40 al legii din I.O.V. din 1927, și această Casă cu adresa no. 11521 din 26 Februarie 1931, i-a respins cererea de a i se plăti pensia și scumpetea dela 1 Mai 1921, de când a fost reintegrat în cadrele armatei, pentru motivele că nu intră în prevederile menționatele texte de lege ce a invocat.

Făță cu acest refuz, reclamantul a făcut prezenta acțiune în contencios, prin care, întemeiat pe dispozițiunile acelorasi texte de lege, a cerut să fie obligată Casa generală de pensii a-l repune în drepturile sale de pensionar cu începere dela 1 Mai 1921.

Având în vedere că reprezentantul părâtei, Casa generală de pensii, a obiectat că, chiar dacă în drept acțiunea în contencios întentată de reclamant, ar fi întemeiată totuși, în

trucât reclamantul n'a făcut o atare cerere decât tocmai la 19 Ianuarie 1931, conform art. 71 din legea generală de pensii și art. 116 din regulamentul acelei legi, pensiile rămase neincasate în timp de un an se perimă și se șterg din registre, așa că acțiunea urmează să fie respinsă.

Având în vedere dar că după cum s'a arătat, din acte rezultă și este necontestat în fapt, că reclamantul a fost pensionat în calitate de ofițer invalid de război, și că în urmă la 1 Mai 1921 a fost reintegrat, în cadrele armatei, și că după aceea în anul 1930 s'a prezentat la comisiunea de revizuire, fiind clasat iarăși ca invalid.

Având în vedere că în conformitate cu art. 51 din legea dela 2 Septembrie 1920, ofițerii invalizi din cauza infirmităților dobândite în războiul pentru întregirea neamului, vor putea fi întrebuițați în orice serviciu al armatei, sau diferitelor autorități publice cu preferință potrivit aptitudinilor lor, putând primi salariul sau retribuțiunea, independent de pensie, iar legea I.O.V. menține aceste dispozițiuni de favoare pentru invalizi de război.

Că prin urmare, acțiunea reclamantului este întemeiată în drept.

Având în vedere, însă că după dispozițiunile art. 71 din legea generală de pensii și art. 116 din regulamentul acestei legi, pensiunile rămase neincasate în timp de un an se perimă și se șterg din registre, și că ele se vor înscrie din nou după cererea celor în drept, iar plata pensiunii se va face numai cu începere dela data înscrierii, fără să se mai poată reclama plata pentru tot timpul ce a trecut până la această dată.

Având în vedere că în speță reclamantul n'a făcut cerere de înscriere din nou la pensiuine, decât după zece ani aproape dela reintegrarea sa în cadrele armatei, și anume la 19 Ianuarie 1931.

Că așa fiind, pe timpul dela 1 Mai 1921 și până la Ianuarie 1931, când reclamantul a făcut cererea la Casa generală de pensii, pensia ce pretindea a i se plăti pe acest timp este perimată, așa că acțiunea, în conformitate cu legea, are a fi admisă în parte și anume în sensul că numita casă a pensiunilor să fie obligată a plăti reclamantului pensia întreagă cu sporurile, cu începere dela 1 Ianuarie 1931.

Pentru aceste motive, Curtea admite în partea cererea.

(ss) I. Stănescu-Buzău, M. Trandafirescu, I. Cernățianu.
Prim--Grefier, (ss) Ștefănescu.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚII II COMERCIALĂ

Audiența din 30 Ianuarie 1932

Președinție D-l EMIL VÂNTU, Judecător de ședință
Sentința comercială No. 479

Acțiune cambială. Contract de cont curent garantat cu ipotecă. Cambii în garanție. Dacă se poate intentă acțiune cambială înainte de exigibilitatea creanței. Soluție afirmativă.

În principiu, când cambia de garanție are scadența anterioară celeia din raportul fundamental (contractul de cont curent), iar părțile n'au pre-securtat scadența acestui raport, astfel ca să coincidă cu a cambiei, primitorul este în drept, după a-jungerea cambiei la scadență, să intente acțiune cambială pentru a încasă valoarea cambiei drept garanție, transformând astfel garanția cambială în garanție pe bani.

Prin urmare în speță, chiar dacă creanța reclamantei rezultând din raportul fundamental de împrumut, nu este încă exigibilă, acțiunea cambială introdusă pe baza cambiilor de garanție este admisibilă.

Tribunalul,

Asupra acțiunii înregistrată la No. 41.512 din 1931 și modificată prin petițiunea înregistrată la No. 188 din 1932, prin care Societatea anonimă „Credit Românesc”, cu sediul în București, strada Constantin Mille No. 32 cere să fie obligați solidar Maria H. Nădejde din București, str. Spătar No. 4, N. G. Popovici din București strada Știrbei Vodă No. 129, Inginer Gh. Popovici din București str. Câmpineanu No. 48, Dr. Gr. Gh. Popovici din Paris Pavillon Sous Boister Alée des Aldes (Seine) și Constantin Gh. Popovici, din București str. Spătar No. 4 cu asistența consiliului său judiciar N. Manu la plata sumei de 4.200.000 lei în baza unor cambii plus procente legale și cheltueli de judecată.

Având în vedere actele dela dosar, susținerile părților consemnate în jurnalul dela 18 Ianuarie curent și concluziunile scrise depuse la 25 Ianuarie.

Având în vedere că în sprijinul acțiunii reclamanta a prezentat în instanță 61 cambii, în valoarea totală de 4.200.000 lei, dintre care 35 a 50.000 lei alte 24 a 100.000 lei, una de 25.600 lei și ultima de 24.400 lei; toate scăzute la 21 Noembrie 1931 și protstate pentru neplată la 23 Noembrie 1931, emise de Maria Nădejde, N. G. Popovici, Inginer Gh. Popovici în ordinul lui Gr. Gh. Popovici, dela care au trecut prin gir la Constantin Gh. Popovici și apoi la reclamantă.

Având în vedere că prin concluziile scrise pârâții pretind, între altele, că toate cele 61 de cambii au fost dat în alb și că, independent de temeinicia ei, acțiunea cambială trebuie suspendată până la 15 Februarie 1932 în virtutea legii din 18 Decembrie 1931 pentru suspendarea executărilor asupra bunurilor rurale, întrucât pârâtul N. Popovici este agricultor, fapt în dovedirea căruia pârâții solicită chemarea reclamantei la interogator.

Considerând că aceste obiecțiuni nu pot fi examinate în fond și se resping fiindcă, precum rezultă din jurnalul dela 18 Ianuarie 1932 pârâții nu le-au susținut oral în acea zi, ci le formulează direct prin concluziile scrise.

Având în vedere că prin concluziile orale și scrise pârâții au mai pretins că actul din 20 Noembrie 1929, exhibat de ei, cuprinde o simplă promisiune de împrumut complectată cu un cont curent, iar nu un împrumut propriu zis; că toate cambiiile sunt de garanție, servind reclamantei să urmărească la timp soldul debitor al contului curent; că acțiunea cambială — trebuie respinsă întrucât creanța din raportul fundamental nu este exigibilă — sub raportul scadenței, neavând loc o denunțare regulată a contului; că, de altfel, aceea creanță n'are caracter de exigibilitate și din cauză că nu este certă și lichidă, ceea ce rezultă din împrejurarea, că reclamanta n'a comunicat debitorului N. Popovici soldul debitor existent la data denunțării contului curent, ultimul sold comunicat fiind acel dela 30 Iunie 1931, dela care dată, însă, au mai avut loc operațiuni de credit; că, dar, în ambele situațiuni acțiunea cambială trebuie respinsă, rămânând ca reclamanta să-și valorifice pe calea dreptului comun, petențiunile sale rezultând din raportul fundamental.

Având în vedere că reclamanta a pretins, însă că actul menționat cuprinde în realitate un contract de împrumut însoțit de un cont curent contabil; că este exact că toate cele 61 cambii învaloare de 4 milioane 200.000, au fost date pentru garantarea soldului debitor al împrumutului de 4.100.000 acordat pâr-

râtului N. G. Popovici; că chiar dacă creanța din raportul fundamental n'ar fi fost exigibilă — în momentul scadenței cambiilor, dânsa este în drept a urmări realizarea cambiilor pentru transformarea garanției cambiale în garanție de bani; că, în realitate, însă, creanța din raportul fundamental era exigibilă în momentul scadenței cambiilor, contul curent fiind denunțat cu o lună înainte; că așa fiind și întrucât creanța este certă și lichidă, cuantumul ei fiind acel din cambii, acțiunea trebuie admisă în întregime, deci pentru suma de 4.200.000 lei, din care 4.100.000 lei reprezintă soldul debitor ultim, iar 100.000 lei, dobânda pe intervalul dela 30 Septembrie 1931, data ultimului extras de cont trimis lui N. G. Popovici, până la scadența cambiilor, 21 Noembrie 1931; că în orice caz, acțiunea trebuie admisă pentru 4.100.000 lei, cât este ultimul sold debitor.

Având în vedere că din „actul de împrumut în cont curent garantat cu ipotecă” încheiat la 20 Noembrie 1929, între pârâtul N. G. Popovici și reclamanta societatea anonimă „Credit Românesc” se constată — ceea ce însăși titulatura actului arată — că reclamanta a dat cu împrumut numitului pârât, chiar în momentul încheierii contractului, suma de 4.100.000 lei și i-a deschis un cont curent în care l'a debitat cu această sumă, stipulându-se că la soldurile debitoare ale contului se va calcula anumită dobândă și ca în vederea calculării dobânzii contul se va încheia din trei în trei luni, începând dela 31 Decembrie 1929; că pentru garantarea plății împrumutului, debitorul a ipotecat mai multe imobilele ale sale, precum se arată în clauza VII-a a actului; că în afară de această garanție, reală, prin clauza IV a actului se arată că pârâtul N. G. Popovici a remis reclamantei, pentru acoperirea soldului debitor al contului curent, cambii în valoare de 4.200.000 lei, semnate și de ceilalți pârâți, cambii care urmau să fie prechimbate la fiecare închidere trimestrială a contului sau la scadența lor până la plata integrală a soldului debitor; că, apoi prin clauza V se recunoaște reclamantei dreptul de a denunța oricând contul curent, dar pe ziua închiderii trimestriale, încunoscându-l pe debitor cu 10 zile înainte sau chiar fără încunoscătoare în caz de nepreschimbarea cambiilor în termen; iar prin clauza VI se spune formal că în urma denunțării contului întreaga creanță și dobânzile devin exigibile reclamanta fiind în drept a protesta cambiiile, „de a le urmări și executa fără nici o rezervă până la acoperirea sumei datorate, capital și dobânzi”.

Considerând că din constatările de mai sus rezultă că actul dela 20 Noembrie 1929 cuprinde nu o simplă promisiune de împrumut, cum pretind pârâții, ci un contract de împrumut propriu zis pentru suma de 4.100.000 lei, căci reclamanta a dat pârâtului N. G. Popovici, această sumă în întregime în chiar momentul încheierii contractului, iar numitul pârât s'a obligat să restituie suma primită într'un anumit mod și cu anumită dobândă.

Că în ce privește contul curent stipulat de părți cu o convențiune accesorie împrumutului, el are caracterul unui simplu cont curent contabil menit să țină socoteala remiterilor și ridicărilor de bani făcute de pârâtul N. G. Popovici în limita sumei primite cu împrumut și să facă posibilă capitalizarea dobânzilor la fiecare închidere trimestrială a comptului, iar nu caracterul unui compt curent juridic, în care caz ar fi trebuit să se facă remiteri reciproce de valori

și creditări reciproce între contractanți, ceea ce aceștia n'au convenit n'a avut loc, căci în mod constant numai reclamanta a fost creditoarea lui N. G. Popovici.

Considerând, de altă parte, că din actul menționat mai rezultă că toate cele 61 cambii în valoare de 4.200.000 lei, remise de pârâți reclamantei și a căror realizare se urmărește prin prezenta acțiune, sunt cambii de garanție, ceea ce de altfel și ambele părți au recunoscut prin concluziile lor, orale și scrise.

Considerând că în atare situațiune chestiunea care urmează să fie rezolvată este, dacă reclamanta este în drept, față de raportul fundamental de împrumut, să urmărească realizarea integrală sau numai în parte a cambiilor de garanție pe calea acțiunii cambiale.

Considerând că în principiu când cambia de garanție are scadența anterioară aceleia din raportul fundamental, iar părțile n'au prescurtat scadența acestui raport astfel ca măcar să coincidă cu a cambiei, primitorul este în drept, după ajungerea cambiei la scadență, să intente acțiune cambială pentru a încasa valoarea cambiei drept garanție, transformând astfel garanția cambială în garanție de bani.

Că funcțiunea aceasta a cambiei de garanție, se bazează chiar pe voința părților, căci dânsese, ne-prescurtând scadența din raportul fundamental, își manifestă prin aceasta în mod evident voința ca primitorul să încaseze valoarea cambiei la scadență și să o păstreze cu titlu de garanție până la exigibilitatea creanței din raportul fundamental, când, lichidându-se drepturile rezultând din acel raport, primitorul urmează să restituie părții în drept ceea ce trece peste creanța lui stabilită prin operațiunea lichidării.

Că a interzice primitorului cambiei de garanție exercițiul acțiunii cambiale și încasarea cambiei până la scadența raportului fundamental și lichidarea pretențiilor rezultând din acel raport înseamnă a periclita, de multe ori, garanția cambială, debitorul putând între timp deveni insolubil, precum și exercițiul acțiunii de regres în contra giranților și în orice caz ar desființa funcțiunea normală pe care însăși părțile au înțeles s'o dea cambiei de garanție.

Considerând că aplicând la speță principiul de mai sus, rezultă că chiar dacă ar fi exact că creanța reclamantei rezultând din raportul fundamental de împrumut intervenit între reclamantă și pârâțul N. G. Popovici n'ar fi exigibilă și că deci cambiile de garanție, pe baza cărora s'a introdus prezenta acțiune, ar avea scadență anterioară, acțiunea cambială n'ar putea fi totuși respinsă, ci, dimpotrivă, ar trebui să fie admisă în întregime, deci pentru valoarea de 4.200.000 a cambiilor, operându-se astfel transformarea garanției cambiale în garanție de bani și rămânând ca ulterior, la scadența raportului fundamental, reclamanta să restituie din valoarea cambiei, ceea ce a încasat peste creanța rezultând din acest raport.

Că, dar, mijlocul de apărare al pârâților, că acțiunea cambială — trebuie respinsă — fiindcă nu-i exigibil raportul fundamental, nu este fondat și se respinge.

Având în vedere, însă, că din actele dela dosar se constată că în realitate creanța reclamantei din raportul fundamental de împrumut era exigibilă în momentul scadenței cambiilor, 21 Noembrie 1931, căci reclamanta, uzând de clauza V din contractul de

împrumut, a denunțat contul curent al pârâțului N. G. Popovici pe ziua de 30 Septembrie 1931, precum rezultă din notificarea dela 9 Septembrie 1931, prezentată chiar de către pârât, denunțare care este regulată întrucât s'a făcut cu mai mult de 10 zile înainte de închiderea trimestrială dela 30 Septembrie 1931 a contului curent (clauzele III și V din contract).

Considerând că în atare situațiune, potrivit efectelor pe care le are în genere cambia de garanție când scadența ei este exigibilă, raportul fundamental și potrivit clauzei VI din contractul de împrumut, reclamanta este în drept să urmărească prin acțiune cambială, realizarea cambiilor de garanție în limita sumei pe care pârâțul N. G. Popovici o mai datorează din împrumutul contractat, capital și dobânzi.

Având în vedere că sub acest raport pârâții pretind, însă, că acțiunea cambială trebuie, totuși, respinsă fiindcă reclamanta n'are o creanță certă și lichidă, ceea ce ar rezulta din împrejurarea că dânsa n'a comunicat pârâțului N. G. Popovici, soldul debitor ultim, dela 30 Septembrie 1931, data denunțării contului curent, ci ultimul sold debitor comunicat este acel dela 30 Iunie 1931, în sumă de 3.800.000 lei, dată dela care s'au mai făcut remiteri reclamantei în comptul împrumutului.

Având în vedere că este exact că reclamanta n'a comunicat pârâțului situațiunea comptului curent pe data denunțării contului, 30 Septembrie 1931.

Că, însă, în această privință dânsa a depus la dosar un extras de compt legalizat de Tribunalul Ilfov s. I, com. prin jurnalul no. 34.474 din 14 Decembrie 1931.

Având în vedere că din acest extras de compt, care, conform art. XXIII din contractul de împrumut combinat cu par. 13 din capitolul „Condițiuni generale” anexat aceluia contract, face „probă deplină și nediscutabilă”, se constată că, comptul curent al pârâțului N. G. Popovici s'a închis la 30 Septembrie 1931, data denunțării contului, cu un sold debitor de 4.100.000 lei.

Considerând că prin aceasta reclamanta a făcut dovada certă a cuantumului creanței sale, rezultând din raportul fundamental, și, deci, mijlocul de apărare al pârâților, că acea creanță n'ar fi certă și lichidă nu este fondat.

Că întrucât, însă, cuantumul acelei creanțe este numai de 4.100.000 lei, cât arată extrasul de compt, iar nu de 4.200.000 lei, cât este valoarea cambiilor, urmează, față de considerațiunile sus enunțate, că prezenta acțiune cambială are a fi admisă numai în parte în sensul ca pârâții să fie obligați solidar a plăti reclamantei lei 4.100.000 cu procente legale la această sumă dela data scadenței cambiilor, 21 Noembrie 1931, până la completa achitare.

Având în vedere că în ce privește cererea de cheltuieli de judecată, aceste cheltuieli urmează, ținând seamă de taxele de protest și înregistrare plătite de reclamantă, precum și de celelalte cheltuieli ocazionale de proces, să se fixeze la suma de 70.000 lei.

Văzând și dispozițiunile art. 43, 270 și urm., 349 cod. com.; art. 140, 146, 148 pr. civilă, art. 50 din legea pentru accelerarea judecăților.

Pentru aceste motive, Trib. admite în parte acțiunea, etc.

(ss) *Emil Vântu, I. Costin.*